

Vergaderjaar 1999–2000

21 501-18

Sociale Raad

Nr. 125

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 mei 2000

Bijgaand zend ik u mede namens staatssecretaris Verstand de geannoteerde agenda ten behoeve van de Sociale Raad van 6 juni aanstaande. Deze agenda zal tijdens het Algemeen Overleg met uw Kamer op woensdag 31 mei worden besproken.

De agenda voor de Sociale Raad bevat de volgende punten:

1. Follow-up van de Europese Raad van Lissabon (Oriënterend debat)
2. Werkprogramma 2000 van het Werkgelegenheidscomité (EMCO) (Voorlegging ter informatie)
3. Presentatie van en debat over het rapport van de interim Groep op hoog niveau voor de Sociale Bescherming met betrekking tot een versterkte samenwerking bij het moderniseren en verbeteren van de sociale bescherming
4. Voorstel voor een besluit van de Raad tot oprichting van een Comité voor de Sociale Bescherming (Politiek akkoord)
5. Voorstel voor verordening (EG) van het Europees Parlement en de Raad voor de coördinatie van de sociale zekerheidssystemen (herziening van Verordening 1408/71) (Stand van zaken en debat)
6. Voorstellen voor twee richtlijnen en een actieprogramma in het kader van artikel 13 van het EU-verdrag (Politiek akkoord/stand van zaken)
7. Voorstel voor een resolutie van de Raad over de evenwichtige deelname van mannen en vrouwen aan het beroeps- en gezinsleven (Aanname)
8. Debat met het oog op instemming met het bereikte resultaat ten aanzien van het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot tweede wijziging van Richtlijn 89/655/EEG met betrekking tot minimumvoorschriften voor de veiligheid en gezondheid bij het gebruik door werknemers van arbeidsmiddelen (tweede bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16 van richtlijn 89/391/EEG) [werken op hoogte]
9. (eventueel) Een mondeling verslag van het Voorzitterschap over het

Voorstel voor een richtlijn van de Raad over de rol van werknemers bij de Europese Vennootschap.

Bij het opstellen van deze geannoteerde agenda was een aantal documenten zoals die aan de Sociale Raad van 6 juni zullen worden voorgelegd, nog niet beschikbaar. Van mogelijke laatste ontwikkelingen op de verschillende dossiers zal ik uw Kamer tijdens het AO mondeling op de hoogte stellen.

Tevens bied ik u (in bijlage I van de agenda), in aanvulling op de kabinetsnotitie «Nederlandse inzet Europese voorstellen antidiscriminatie» (artikel 13 pakket), een kort verslag aan van de opmerkingen die een aantal NGO's en belangenorganisaties, welke zich inzetten voor gelijke behandeling, hebben gemaakt op de voorstellen van de Europese Commissie in het kader van artikel 13. Over deze voorstellen heeft op 2 mei ambtelijk overleg met deze organisaties plaatsgevonden.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
W. A. F. G. Vermeend

Geannoteerde agenda voor de Raad Arbeid en Sociaal Beleid van 6 juni aanstaande te Luxemburg

Op de agenda van de Sociale Raad van 6 juni te Luxemburg staan de volgende onderwerpen:

1. Follow-up van de Europese Raad van Lissabon
2. Werkprogramma 2000 van het Werkgelegenheidscomité (EMCO) (Voorlegging ter informatie)
3. Presentatie van en debat over het rapport van de interim groep op hoog niveau voor de sociale bescherming met betrekking tot een versterkte samenwerking bij het moderniseren en verbeteren van de sociale bescherming.
4. Voorstel voor een besluit van de Raad tot oprichting van een Comité voor de Sociale Bescherming (politiek akkoord)
5. Voorstel voor een verordening (EG) van het Europees Parlement en de Raad voor de coördinatie van de sociale zekerheidssystemen (herziening van Verordening 1408/71) (Stand van zaken en debat)
6. Twee ontwerprichtlijnen en het actieprogramma ter bestrijding van discriminatie in het kader van artikel 13 van het EU-verdrag (Stand van zaken en politiek akkoord)
7. Aanneming van het voorstel voor een resolutie van de Raad over de evenwichtige deelname van mannen en vrouwen aan het beroeps- en gezinsleven.
8. Debat met het oog op instemming met het bereikte resultaat ten aanzien van het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot tweede wijziging van Richtlijn 89/655/EEG met betrekking tot minimumvoorschriften voor de veiligheid en gezondheid bij het gebruik door werknemers van arbeidsmiddelen (tweede bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16 van richtlijn 89/391/EEG) [werken op hoogte]
9. (eventueel) Een mondeling verslag van het Voorzitterschap over het Voorstel voor een richtlijn van de Raad over de rol van werknemers bij de Europese Vennootschap.

1. Follow-up van de Europese Raad van Lissabon

Titel voorstel: Follow-up van Lissabon

Document: Voorzitterschap zal een notitie voorleggen waarin wordt ingegaan op de verdere uitwerking en implementatie van de onderwerpen uit de conclusies van de Europese Raad die de terreinen van de Sociale Raad van Lissabon aangaan. Het document was bij het opstellen van de geannoteerde agenda nog niet beschikbaar.

Aard van de bespreking: Oriënterend debat

Aan de orde komt de betrokkenheid van de Sociale Raad bij de follow-up van de Europese Raad van Lissabon, die plaatsvond op 23 en 24 maart jongstleden. Deze Europese Raad heeft een nieuw strategisch doel gesteld voor de Europese Unie voor het komende decennium: *de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld te worden die in staat is tot duurzame economische groei met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang*. Voor de verwezenlijking van deze doelstelling heeft de Europese Raad zichzelf verantwoordelijk gesteld. Hij zal daartoe een sturende en coördinerende rol op zich nemen. Om toe te zien op de implementatie zal hij voortaan elk voorjaar bijeenkomen en het sociaal-economische beleidskader bespreken aan de hand van de bijdragen van Raden in diverse samenstelling.

De Europese Raad heeft een groot aantal beleidsprioriteiten en actiepunten geïdentificeerd op verschillende terreinen ter realisering van het nieuwe strategische doel. Hij heeft daarbij een nieuw en krachtig impuls gegeven aan het sociale en werkgelegenheidsbeleid van de EU door:

1. een concrete doelstelling m.b.t. het verhogen van de arbeidsparticipatie te formuleren,
2. aandacht te schenken aan de modernisering van de sociale beschermingsystemen om zo de overgang naar de kenniseconomie te ondersteunen en
3. prioriteit te geven aan de ontwikkeling van een gecoördineerd beleid ter bevordering van de sociale insluiting.

Een groot aantal actiepunten heeft betrekking op deze prioriteiten.

In de follow-up zal derhalve een belangrijke rol zijn weggelegd voor de Sociale Raad.

In de Sociale Raad zal op basis van een nog te verschijnen document gesproken worden over de wijze waarop de verschillende in Lissabon vastgestelde beleidsprioriteiten en actiepunten die onder de verantwoordelijkheid van de Sociale Raad vallen, nader uitgewerkt en geïmplementeerd zullen worden. Ook de werkverdeling tussen de vakraden zal daarbij ter sprake komen. Daarbij dient de nadruk te liggen op een integrale aanpak van de verschillende acties op basis van een heldere verdeling van beleidsverantwoordelijkheden. Het ligt in de rede dat de Sociale Raad een voortrekkersrol gaat krijgen in de implementatie van de Lissabon-conclusies 28 tot en met 34, die betrekking hebben op het bevorderen van de arbeidsparticipatie, de modernisering van de sociale bescherming en het bevorderen van sociale insluiting.

2. Werkprogramma 2000 van het Werkgelegenheidscomité (EMCO)

Titel voorstel: Werkprogramma 2000 van het Werkgelegenheidscomité

Document: Draft Work Programme for the Employment Committee 2000 EMCO/005/00/EN rev. 1

Aard van de bespreking: Voorlegging ter informatie

Het Werkgelegenheidscomité (EMCO) adviseert de Raad en de Commissie over het werkgelegenheidsbeleid. Het comité is onlangs met de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam officieel voor de eerste maal bijeengekomen. Wat betreft samenstelling is het EMCO een voortzetting van zijn voorganger, het Werkgelegenheids- en arbeidsmarktcomité (ELC), dat daarvoor al enkele jaren heeft gefunctioneerd.

Volgens de statuten dient het EMCO jaarlijks een werkprogramma aan te nemen, geënt op de prioriteiten zoals geformuleerd door de Europese Raad en de Sociale Raad. Het onderhavige werkprogramma 2000 staat voor een groot deel in het teken van de follow-up van de Europese Raad van Lissabon.

De belangrijkste werkzaamheden van het EMCO hebben betrekking op de coördinatie van werkzaamheden ter uitvoering van de gecoördineerde werkgelegenheidsstrategie, het Luxemburgproces (beoordeling Nationale Actieplannen Werkgelegenheid van de 15 lidstaten; bijdrage aan gezamenlijk werkgelegenheidsrapport en richtsnoeren; bijdrage aan mid term review Luxemburg proces) en het leveren van bijdragen aan het proces van economische beleidscoördinatie, waaronder de voorbereiding van de globale richtsnoeren voor economische beleid en het leveren van een bijdrage aan de macro-economische dialoog op Gemeenschapsniveau.

Het EMCO zal in de uitvoering van deze werkzaamheden ernaar streven op een goede wijze samenwerking te vinden met andere comités, zoals het Economische Beleidscomité (EPC) en de High Level Groep voor sociale bescherming. Ook zullen net als voorgaande jaren de sociale partners worden betrokken bij de werkzaamheden.

3. Rapport van de interim groep op hoog niveau voor de sociale bescherming met betrekking tot een versterkte samenwerking bij het moderniseren en verbeteren van de sociale bescherming

Titel voorstel: Voortgangsverslag Groep op hoog niveau sociale bescherming

Document: 7499/00 SOC 123

Aard bespreking: Presentatie en debat

In haar mededeling «Een gemeenschappelijke strategie voor de modernisering van de sociale bescherming» stelt de Europese Commissie voor om een mechanisme in te stellen, in de vorm van een groep ambtenaren van hoog niveau, ter versterking van de samenwerking op dit terrein. In zijn conclusies bij de mededeling ondersteunt de Sociale Raad (29 november 1999) dit voorstel. Ten behoeve van de Europese Raad van juni 2000 diende de groep een voortgangsverslag op te stellen.

In haar mededeling stelt de Commissie vier fundamentele doelstellingen voor de modernisering van de stelsels van sociale bescherming voor:

- 1 het lonend maken van werk en het bieden van een vast inkomen
- 2 het veiligstellen van pensioenen en het betaalbaar maken van pensioenstelsels
- 3 het bevorderen van sociale insluiting
- 4 het garanderen van een kwalitatief hoogwaardige en betaalbare gezondheidszorg.

De Europese Raad van Helsinki van december 1999 heeft deze doelstellingen overgenomen en in Lissabon nogmaals bevestigd. De Europese Raad heeft de groep op hoog niveau een belangrijke rol bij de uitwerking van deze doelstellingen toegewezen.

In januari 2000 zijn de maandelijkse bijeenkomsten van de groep gestart. Aan de hand van de door de Commissie voorgestelde doelstellingen heeft de groep beraadslaagd over de bij haar werkzaamheden te stellen prioriteiten. Slotsom was om in eerste instantie doelstelling 2 en 3 als prioritair aan te merken.

De Europese Raad van Lissabon heeft in zijn conclusies deze prioriteitstelling bekrachtigd en aangegeven welke werkzaamheden de groep in het kader van deze doelstellingen dient te initiëren.

In het voorliggende verslag rapporteert de groep over de wijze waarop zij voornemens is uitwerking te geven aan dit mandaat van de Europese Raad:

1. *Het bevorderen van sociale insluiting.* Voorgesteld wordt om langs twee hoofdlijnen te werken, te weten enerzijds evaluatie van de consequenties van nationale beleidsmaatregelen voor de bevordering van sociale insluiting, anderzijds vaststelling van indicatoren die gebruikt zullen worden om via een permanente dialoog, uitwisseling van informatie en goede praktijken een beter inzicht te verwerven in het verschijnsel sociale uitsluiting.
2. *Het veiligstellen van pensioenen en het betaalbaar maken van de pensioenstelsels.* Op basis van een studie dient een overzicht te worden verkregen van de hervormingsstrategieën op alle gebieden van het pensioenterrein. Deze studie is te beschouwen als onderdeel

van een bredere studie die, op basis van een mededeling van de Commissie, zal worden verricht naar de toekomstige ontwikkeling van de sociale bescherming gezien op langere termijn.

Nederland ondersteunt de inhoud van het voortgangsverslag en is van mening dat het een goede basis vormt voor het vervolg van de werkzaamheden van de groep, c.q. het toekomstige Comité. (zie agendapunt 4) De uitwerking van hetgeen in Lissabon is besloten is op voortvarende wijze opgepakt.

Het uitwisselen van ervaringen en goede praktijken is zeer nuttig nu de lidstaten bij de modernisering van de sociale bescherming geconfronteerd worden met gelijksoortige uitdagingen en knelpunten.

Het onacceptabel hoge aantal mensen dat in de EU onder de armoedegrens leeft en sociaal is uitgesloten rechtvaardigt bovendien een krachtige inspanning en een gestructureerde aanpak. Nederland hecht derhalve groot belang aan de werkzaamheden van de groep op hoog niveau, c.q. het Comité Sociale Bescherming. Het acht de ingeslagen weg van beleidscoördinatie volgens de zogenoemde open coördinatiemethode daartoe een geschikt en adequaat middel.

De nieuwe versie van het verslag bevat een werkplanning met betrekking tot de beleidsprioriteit sociale insluiting. Voor de zomer zullen Lidstaten rapporteren over de situatie met betrekking tot sociale insluiting op nationaal niveau en enkele suggesties aanleveren met betrekking tot de te formuleren doelstellingen. Deze doelstellingen worden vervolgens uitgewerkt en monden uit in een nader voorstel, via de Sociale Raad, aan de Europese Raad van Nice. De wijzigingen en aanvullingen zijn in lijn met de door Nederland tijdens de besprekingen gemaakte opmerkingen.

4. Oprichting Comité Sociale Bescherming

Titel voorstel: Voorstel voor een besluit van de Raad tot oprichting van een Comité voor de Sociale Bescherming

Document: 7083/00 SOC 109

Aard bespreking: Politiek akkoord

Aan de Raad ligt ter besluitvorming (politiek akkoord) voor een besluit tot oprichting van een Comité voor de Sociale Bescherming. Het Comité zal zowel Raad als Commissie adviseren en voorts een mechanisme zijn om de samenwerking tussen de lidstaten op het gebied van de sociale bescherming te bevorderen en te structureren. De samenwerking op het terrein van sociale insluiting, zal geschieden langs de lijnen van de open coördinatiemethode, zoals gedefinieerd tijdens de Europese Raad van Lissabon in maart 2000. Met de oprichting van het Comité wordt de formalisering bewerkstelligd van de begin dit jaar in het leven geroepen interim Groep op Hoog niveau voor de Sociale Bescherming. De belangrijkste taakvelden van het Comité zijn bevordering van sociale insluiting en de modernisering en verbetering van de sociale beschermingsstelsels. De Europese Raad van Lissabon heeft het Comité twee prioritaire opdrachten gegeven: in de eerste plaats het bijdragen aan de formulering van indicatoren op het gebied van de sociale insluiting en meer in het bijzonder doelstellingen op het gebied van armoedebestrijding met het oog op de opstelling van een Europese Sociale Agenda tijdens de Europese Raad van Nice en in de tweede plaats het verrichten van een studie naar de ontwikkeling van de sociale bescherming op de langere termijn, met bijzondere aandacht voor de houdbaarheid van pensioenstelsels. In december 2000 dient een voortgangsrapport hierover klaar te zijn.

Nederland stemt in met de oprichting van het Comité voor de Sociale Bescherming. Het Comité zal een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de beleidscoördinatie op het terrein van de sociale insluiting. De coördinatie van de inspanningen van de lidstaten om sociale uitsluiting te bestrijden, complementeert het bestaande beleid van de Europese Unie op het terrein van sociale zaken en werkgelegenheid. Nederland vindt het van belang dat het Comité zich concentreert op de taken zoals aangeduid in de Conclusies van de Europese Raad van Lissabon. In lijn daarmee verwelkomt Nederland het feit dat haar voorstel om het mandaat van het Comité concreet, minder open, te formuleren is overgenomen. Nederland is ingenomen met het feit dat, conform het Nederlandse pleidooi dienaangaande, in de nieuwe versie van het instellingsbesluit uitdrukkelijk is opgenomen dat het Comité waar dat passend is, dient samen te werken met andere comités en organen op sociaal-economisch terrein, zoals het EPC en het EMCO. Dat zal ertoe bijdragen dat overlappingsen worden voorkomen.

5. Voorstel voor een verordening (EG) van het Europees Parlement en de Raad voor de coördinatie van de sociale zekerheidssystemen (herziening van Verordening 1408/71)

Titel voorstel: Voorstel voor een verordening (EG) van het Europees Parlement en de Raad voor de coördinatie van de sociale zekerheidssystemen (herziening van Verordening 1408/71)

Document: SOC 5133/99 SOC 5 + COR 1 en 2

Aard van de bespreking: Voortgangsverslag alsmede politieke besluitvorming met betrekking tot drie vragen (uitgaande van document 7655 SOC 134)

Het voorstel beoogt de huidige Europese regelgeving inzake coördinatie van de sociale zekerheidssystemen te moderniseren en te vereenvoudigen. Het betreft hier Verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen. Het gaat hierbij om het waarborgen van de aanspraken die EU-ingezetenen kunnen maken op sociale-verzekeringsrechten op het moment dat zij migreren binnen de Europese Unie. Onder Portugees voorzitterschap worden de hoofdstukken «ziekte en moederschap» en «arbeidsongevallen en beroepsziekten» besproken. Het voortgangsverslag biedt een inventarisatie van de standpunten van de lidstaten met betrekking tot beide hoofdstukken. Met het voortgangsverslag kan worden ingestemd.

Met betrekking tot het onderwerp «Ziekte en moederschap» wordt de Raad sturing gevraagd over de volgende onderwerpen:

1. In de huidige verordening is bepaald dat gezinsleden van grensarbeiders, behoudens spoedgevallen, een overeenkomst ter zake tussen de betrokken lidstaten of de bevoegde autoriteiten daarvan, of met toestemming van het bevoegde orgaan (ziekenfonds), alleen in hun woonland recht hebben op verstrekkingen. Grensarbeiders zelf daarentegen hebben de keuzemogelijkheid om hun geneeskundige verzorging in de bevoegde staat (het werkland) óf in het woonland in te roepen. Aan de Raad wordt de vraag voorgelegd hoe men staat tegenover het geven van deze keuzemogelijkheid aan de gezinsleden van grensarbeiders en gepensioneerde grensarbeiders.

Nederland is hier om principiële redenen tegen. Het introduceren van deze keuzemogelijkheid voor gezinsleden van grensarbeiders en

gepensioneerde grensarbeiders is namelijk strijdig met het beginsel van gelijke behandeling. Door introductie van deze keuzemogelijkheid voor gezinsleden van grensarbeiders en gepensioneerde grensarbeiders ontstaat een achterstelling van gezinsleden van andere grensbewoners en andere gepensioneerden in de grensregio. Men wordt het genoemde keuzerecht immers onthouden. Introductie van deze keuzemogelijkheid leidt dus tot discriminatie binnen categorieën van verzekerden.

2. Op diverse plaatsen in het voorstel beoogt de Commissie te komen tot een billijker verdeling van de kosten bij de toepassing van de sociale zekerheidsverordening. In de huidige verordening komen de verstrekkingen aan gepensioneerden, die een pensioen ontvangen uit verschillende lidstaten waaronder een pensioen uit het woonland, indien daar recht op prestaties bestaat, uitsluitend ten laste van het woonland. Het feit dat het woonland soms slechts een klein pensioentje uitkeert, doet in de huidige verordening niet ter zake. In het voorstel van de Commissie worden zowel de kosten als de opbrengsten (premies) in verband met de geneeskundige verzorging aan gepensioneerden verdeeld over de lidstaten die een pensioen uitbetalen en wel naar rato van de in elke van deze lidstaten vervulde tijdvakken van verzekering.

Het oogt sympathiek om bij de uitvoering van de coördinatieverordening te streven naar een evenwicht in kosten en opbrengsten. Afgezien van de vraag of het Verdrag hiervoor een rechtsbasis biedt, dient naar de opvatting van Nederland goed bestudeerd te worden wat de gevolgen van een dergelijke wijziging zijn. Tevens zou men moeten nagaan op welke wijze de wijziging zou moeten worden toegepast. De gekozen modaliteit moet administratief toepasbaar zijn en tot een onderling vergoedingensysteem leiden, dat voldoende controle op de juistheid van de te vergoeden bedragen mogelijk maakt.

Om uitvoeringstechnische redenen is Nederland tegen een pro-ratering van de kosten verbonden aan de aan gepensioneerden verleende medische zorg. Deze modaliteit voldoet juist niet aan de genoemde voorwaarde. Nederlandse ziekenfondsen zijn simpelweg niet ingericht om een reconstructie te maken van een individuele verzekeringsloopbaan over een periode van enkele tientallen jaren, in voorkomend geval in verscheidene lidstaten.

3. Vaststelling van vergoedingsmodaliteiten tussen organen van lidstaten onderling. De huidige verordening voorziet in twee methoden van afrekening van de buiten de bevoegde staat genoten medische zorg: een vergoeding op basis van de door het orgaan van de woon- of verblijfplaats werkelijk gemaakte kosten en een vergoeding op basis van vaste bedragen, die zijn gebaseerd op de gemiddelde kosten van de verzekerden. In het wijzigingsvoorstel van de Commissie is de methode om af te rekenen op basis van vaste bedragen komen te vervallen. Het voorstel schrijft slechts vergoeding voor op basis van werkelijk gemaakte en aangetoonde kosten.

Nederland is tegen deze beperking. Het voorstel doet geen recht aan de inrichting van het Nederlandse zorgstelsel. In Nederland zijn bijvoorbeeld niet in alle gevallen de kosten van verleende zorg terug te voeren op individuen. Zo zijn AWBZ-instellingen in het algemeen budgetgefinancierd. Er wordt niet per opname een aan de periode van opname gerelateerde rekening opgemaakt. Omdat Nederland deze kosten niet aan kan tonen, zouden deze, wanneer het Commissievoorstel wordt gevolgd, voor rekening van Nederland blijven. Voorts kent Nederland bijvoorbeeld voor de huisarts een abonnementensysteem: de huisarts krijgt per ingeschreven verzekerde een vergoe-

ding per jaar ongeacht het aantal consulten. Volgens het Commissie-voorstel zouden echter alleen de werkelijk gemaakte kosten (van de consulten) in rekening mogen worden gebracht. Huisartsen zouden in dat geval de verrichtingen voor verzekerden waarvan de medische zorg ten laste van een andere lidstaat komt, steeds afzonderlijk moeten declareren bij het ziekenfonds.

6. Pakket Anti-discriminatie maatregelen volgens artikel 13

Titel voorstellen:

- Mededeling van de Commissie over bepaalde Gemeenschapsmaatregelen ter bestrijding van discriminatie
- Voorstel voor een richtlijn van de Raad tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in werkgelegenheid en beroep
- Voorstel voor een richtlijn van de Raad houdende tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling ongeacht ras of etnische afstemming
- Voorstel voor een besluit van de Raad tot vaststelling van een communautair actieprogramma ter bestrijding van discriminatie (2001–2006)

Documenten: 13536/99 SOC 431 JAI 108 FIN 449
13540/99 SOC 433 JAI 110
13541/99 SOC 434 JAI 111
13 537/99 SOC 432 JAI 109 FIN 450

Aard van bespreking: politiek akkoord/stand van zaken

Het Voorzitterschap zal mondeling verslag doen van de stand van zaken bij de behandeling van deze voorstellen. Het is het streven van het Voorzitterschap om v.w.b. de richtlijn houdende tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming te komen tot een politiek akkoord. Tijdens de Sociale Raden van 13 maart en 8 mei jl. gaf het Voorzitterschap aan dat het streeft naar een politiek akkoord op hoofdlijnen over het gehele pakket in juni. Nederland heeft het Voorzitterschap daarin aangemoedigd en gesteund. Het Voorzitterschap heeft medio mei evenwel gemeld dit streven vanwege de reikwijdte en complexiteit van de voorstellen niet haalbaar te achten en te kennen gegeven tijdens de Sociale Raad van 6 juni uitsluitend een politiek akkoord te willen sluiten over de «richtlijn inzake gelijke behandeling van personen, ongeacht ras of etnische afstamming». Het politieke akkoord over deze richtlijn zou zich niet tot de hoofdlijnen moeten beperken, maar de gehele tekst moeten omvatten. Daarbij speelt ook een rol dat het EP inmiddels op 18 mei jl. in het kader van de raadplegingsprocedure een advies heeft uitgebracht over laatstgenoemde richtlijn. Over de rest van het artikel 13-pakket adviseert het EP pas in de herfst. Politieke besluitvorming over de overige onderdelen van het artikel 13-pakket (i.c. de richtlijn inzake gelijke behandeling in arbeid en beroep en het actieprogramma anti-discriminatie) zal dus niet meer onder het Portugese voorzitterschap plaatsvinden.

Zeker nu er een positief advies ligt van het EP is het omwille van het politieke signaal van belang dat de Raad zo spoedig mogelijk tot een politiek akkoord over de «richtlijn inzake gelijke behandeling van personen, ongeacht ras of etnische afstemming» komt. Nederland kan dan ook het streven van de Voorzitter om op de Sociale Raad van 6 juni tot een akkoord over de richtlijn te komen, van harte ondersteunen.

Het Kabinet heeft op 1 mei een uitgebreide notitie over de stand van zaken bij de behandeling van het art. 13 -pakket naar de Kamer gezonden,

waarin tevens de Nederlandse inzet, mede op basis van het ICER-advies, is uiteengezet. Voor de inhoudelijke inzet van Nederland in de Sociale Raad zij verwezen naar de Notitie.

7. Evenwichtige deelneming mannen en vrouwen aan beroeps- en gezinsleven

Titel voorstel: Ontwerpresolutie van de Raad en van de Ministers van Werkgelegenheid en Sociale Zaken, in het kader van de Raad bijeen, betreffende de evenwichtige deelneming van mannen en vrouwen aan het beroeps- en gezinsleven.

Document: 8459/00 SOC 178

Aard van de bespreking: Aanneming van de resolutie

De ontwerpresolutie van de Raad beoogt een evenwichtige deelname van mannen en vrouwen in het beroeps- en gezinsleven, als een van de voorwaarden om te komen tot een feitelijke gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Daarbij is het essentieel het nadeel van vrouwen op het gebied van de voorwaarden voor toegang tot en deelneming aan de arbeidsmarkt, en het nadeel van mannen op het gebied van deelneming aan het gezinsleven, weg te werken. De Commissie wordt opgeroepen voorrang te geven aan maatregelen die bijdragen aan een evenwichtige verdeling van mannen en vrouwen aan het beroeps- en gezinsleven.

De lidstaten worden aangemoedigd in hun regeringsprogramma's concrete maatregelen op te nemen die een evenwichtige deelneming van mannen en vrouwen aan beroeps- en gezinsleven kunnen versterken. Het gaat dan bijvoorbeeld om na te gaan of een individueel en niet-overdraagbaar recht op verlof aan vaders (vaderschapsverlof) voor de periode na de geboorte of adoptie van een kind wordt toegekend, waarbij het recht op arbeid behouden blijft.

Lidstaten zijn niet verplicht om de in de resolutie vermelde maatregelen te treffen.

Het ondersteunen en stimuleren van mannen tot een (grotere) deelname aan zorg spoort volledig met het Nederlands beleid en de daaraan ten grondslag liggende uitgangspunten. Ook ondersteunt Nederland de gedachte dat mannen en vrouwen in dezelfde mate werk en zorg kunnen combineren; zowel vlak na de geboorte of adoptie van een kind als in de jaren daarna. Nederland kan de resolutie dan ook ondersteunen.

8. Richtlijn «steigers en ladders»

Titel voorstel: Voorstel voor een richtlijn van de Raad tot tweede wijziging van Richtlijn 89/655/EEG betreffende minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid bij het gebruik door werknemers van arbeidsmiddelen op de arbeidsplaats (2e bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16 van Richtlijn 89/391/EEG) («steigers en ladders»)

Document: SOC 140 doc 7772/00

Aard van de bespreking: Oriënterend debat. Er kan op de Sociale Raad van 6 juni 2000 geen formele besluitvorming plaatsvinden omdat het Europees Parlement nog geen advies heeft uitgebracht (codecisie).

In de bestaande Richtlijn 89/655/EEG worden minimumvoorschriften aangegeven inzake veiligheid en gezondheid bij het gebruik door werknemers van permanente arbeidsmiddelen op de arbeidsplaats.

Dit wijzigingsvoorstel van Richtlijn 89/655/EEG is bedoeld om bij het verrichten van werkzaamheden op hoogte vanaf *tijdelijke* arbeidsmiddelen, het vallen van hoogte, één van de meest voorkomende vormen van arbeidsongevallen, terug te dringen. Het voorstel stelt minimumvoorschriften voor het gebruik door werknemers van arbeidsmiddelen voor de toegang tot en het verblijf op werkplekken op hoogte. Het heeft in het bijzonder betrekking op het gebruik van steigers en ladders. Bepaald wordt welke arbeidsmiddelen moeten worden gekozen bij tijdelijke werkzaamheden op hoogte, waarbij aan sommige arbeidsmiddelen specifieke voorwaarden zijn verbonden. Bepaalde taken mogen daarbij alleen worden uitgevoerd door personen die daarvoor een specifieke opleiding hebben gevolgd. Dit betreft onder meer het opbouwen van steigers.

Nederland onderschrijft de noodzaak tot het treffen van maatregelen gericht op het terugdringen van risico's bij het werken op hoogte. Het gaat daarbij niet alleen om het risico van ongevallen maar ook om de risico's van uitval als gevolg van de zeer ongunstige werkhouding bij onder meer het werken op ladders.

Gelet op de voorgestelde aanpassingen bij het gebruik van arbeidsmiddelen voor het werken op hoogte en de daarvoor noodzakelijke investeringen, heeft Nederland altijd gepleit voor een langere implementatieperiode en introductie van een redelijke overgangstermijn. Het nu voorliggende compromisvoorstel voorziet in een implementatieperiode van drie jaar en een overgangstermijn van twee jaar. Het voorstel biedt de lidstaten bovendien voldoende ruimte om op nationaal niveau invulling te geven aan de minimale doelstellingen van de Europese regels.

Nederland kan derhalve instemmen met het voorliggende voorstel.

Na aanvaarding van de Richtlijn zal deze geïmplementeerd moeten worden in het Arbeidsomstandighedenbesluit. Te verwachten valt dat dit slechts tot geringe aanpassingen zal leiden.

9. (eventueel) Richtlijn rol werknemers bij Europese Vennootschap

Titel voorstel: Voorstel van een Richtlijn van de Raad betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap

Documenten: geen nieuwe documenten (laatste doc. 8194/99 SOC 175)

Aard van de bespreking: Mondeling verslag van het Voorzitterschap

Het Voorzitterschap zal verslag doen van de pogingen een uitweg te vinden uit de impasse vanwege het voortdurende verzet van Spanje tegen totstandkoming van deze richtlijn. De verwachting is dat het Voorzitterschap weinig of geen vooruitgang zal melden.

De concept-richtlijn inzake de rol van de werknemers bij de Europese Vennootschap (SE) is gekoppeld aan een voorstel voor een verordening voor het creëren van de nieuwe rechtspersoon Europese Vennootschap. Het pakket zat tot nog toe vast op twee aspecten: onenigheid tussen het VK en Spanje over de toepassing op Gibraltar en Spaanse bezwaren tegen het compromis over de rechtspersoonlijke medezeggenschap. Het probleem rond Gibraltar lijkt opgelost na het bilaterale akkoord tussen het VK en Spanje in april 2000 over verschillende vraagstukken rond de toepassing van EG-regelgeving op Gibraltar. Er zijn evenwel nog geen tekenen dat Spanje bereid is zijn geïsoleerde afwijzende positie op te geven t.a.v. de voorgestelde vormgeving van de medezeggenschap van

werknemers bij de Europese Vennootschap. Alle andere lidstaten waaronder Nederland, kunnen instemmen met het sinds het Oostenrijkse Voorzitterschap voorliggende compromis. Aan dit compromis mag in beginsel niet worden getornd. De daarin overeengekomen mate en vorm van medezeggenschap dient te worden gehandhaafd. De druk op Spanje om de blokkade op te heffen dient te worden voortgezet. Nederland kan het Verslag van het Voorzitterschap aanhoren.

Verslag van ambtelijk overleg met NGO's over de voorstellen van de Europese Commissie in het kader van artikel 13 EU-verdrag

Op 2 mei jl. heeft er ambtelijk overleg plaatsgevonden met een aantal Nederlandse NGO's en belangenorganisaties actief op het gebied van discriminatie bestrijding.

Alle organisaties waren verheugd dat zij over de Europese voorstellen m.b.t. non-discriminatie een inbreng konden leveren. Omdat de Notitie inzake artikel 13 van het Kabinet reeds naar de Kamer is uitgegaan, is toegezegd dat een verslag van de bijeenkomst aan de Kamer zal worden gezonden. Daarnaast zullen alle organisaties nog met een officiële schriftelijk reactie naar de Kamer komen.

Per organisatie werden de volgende opmerkingen/punten gemaakt:

Tiye International

- vindt het wenselijk om ras en etniciteit meer specifiek te benoemen in de horizontale richtlijn
- vindt in algemene zin dat de richtlijnen nadrukkelijker rekening zouden kunnen houden met het bestrijden van discriminatie o.g.v. ras en etniciteit

E-Quality

is van oordeel dat:

- geslacht in de richtlijnen op een gelijkwaardig niveau moet worden behandeld als de andere discriminatiegronden
- er moeten maatregelen genomen worden om een driedeling in het anti-discriminatiebeleid (seks - ras/etniciteit - andere gronden) tegen te gaan
- er dient een duidelijk sanctiesysteem te worden vastgelegd in de richtlijnen
- ook na 2004 moeten de effecten van richtlijnen regelmatig geëvalueerd worden en dienen zo nodig aanvullende maatregelen genomen te worden
- er moet worden gebruik gemaakt van de ervaringen in Nederland met een brede AWGB en een breed opererende «Commissie Gelijke Behandeling»
- de verdeling van de bewijslast moet worden uitgebreid
- de mogelijkheden voor groepsacties - met gratis rechtshulp - moeten worden ingevoerd ook als er geen aanwijsbaar «slachtoffer» is
- de richtlijnen zouden meer met elkaar in overeenstemming kunnen worden gebracht en definities dienen gerelateerd te zijn aan definities zoals gehanteerd in internationale verdragen
- het actieprogramma moet enerzijds meer gericht zijn op verdere ontwikkeling van wet- en regelgeving en anderzijds op de implementatie van de huidige voorstellen

Landelijk Bureau ter bestrijding van Rassendiscriminatie (LBR)

heeft reeds een officiële schriftelijke reactie naar de Kamer gestuurd en is van mening dat:

- de werkingssfeer van artikel 3 niet duidelijk is evenals de toepasbaarheid op overheidsdiensten
- er meer mogelijkheden voor groepsacties/collectief actierecht dienen te komen

Clara Wichmann Instituut

- vraagt zich af of de rechtsgrondslag voor de voorstellen wel de juiste is
- vraagt naar de rol van het Europees Parlement in de besluitvorming is verder van oordeel dat:

- er verschillen in niveau van bescherming kunnen optreden bij de diverse discriminatiegronden
- er te weinig aandacht wordt besteed aan gender «mainstreaming» in de voorstellen
- de definitie van directe discriminatie uitgaat van een formele benadering van het gelijkheidsprincipe
- de richtlijnen een definitie van positieve actie hanteren die niet helemaal overeenstemt met de definitie van artikel 141 EG-verdrag
- collectief actierecht ook mogelijk moet zijn zonder dat er sprake is van een specifiek slachtoffer
- discriminatie op grond van ras soms tevens indirecte discriminatie zal zijn op grond van godsdienst

COC

zal rechtstreeks een officiële reactie naar de Kamer sturen

- is van mening dat er onvoldoende aandacht is voor mensen die met een dubbele discriminatie te maken hebben, zoals gehandicapten, vrouwen en allochtonen die homoseksueel zijn

Landelijk Bureau Leeftijdscriminatie (LBL)

oordeelt positief over de richtlijn met betrekking tot leeftijdscriminatie en is verder van mening dat:

- de voorbeelden bij artikel 5 (richtlijn gelijke behandeling in arbeid en beroep) over verschillen in behandeling op grond van leeftijd tot verwarring leiden
- er in de richtlijnen onvoldoende aandacht is voor het bestrijden van sekse-discriminatie
- de positie van het onafhankelijk orgaan in de richtlijn onhelder is
- er meer mogelijkheden voor groepsacties wenselijk zijn
- de implementatietermijn moet worden aangepast